PIERWSZA ŁAWKA · ZAJĘCIA I AKCJA · KLASY I–III

Skarby od starszych

Dzień Babci i Dziadka w klasach I–III: scenariusz zajęć (45 minut) z rozmową „Czego mogę nauczyć się od starszych”, dawnymi zabawkami i zabawami podwórkowymi, laurką i życzeniami dla babci, dziadka albo innej bliskiej starszej osoby, klasowa akcja „Podwórko sprzed lat”, quiz dla całej klasy oraz karty do druku.

Co jest w materiale

1	**Scenariusz zajęć „Skarby od starszych”** 45 minut: krąg, skrzynia dawnych zabawek, zabawa podwórkowa, „Czego uczę się od starszych”, laurka z życzeniami.	45 min
2	**Akcja „Podwórko sprzed lat” i quiz** Dzień dawnych zabaw na przerwie, wystawa laurek, quiz dla całej klasy bez punktów.	1 dzień
3	**Karty pracy** „Dawniej i dziś”, „Czego uczę się od starszych”, „Życzenia z serca” – z kluczem.	3 karty
4	**Materiały do druku** Laurka do złożenia, karteczki z zabawami podwórkowymi, plansza quizu.	3 strony

Dzień Babci i Dziadka – co warto wiedzieć

Dzień Babci obchodzimy w Polsce **21 stycznia**, a **Dzień Dziadka** – **22 stycznia**. To święta stosunkowo młode. Pomysł pojawił się w połowie lat 60. XX wieku: w 1964 r. o święcie babć pisał tygodnik „Kobieta i Życie", a od połowy lat 60. popularyzował je poznański „Express Poznański". Często powtarza się, że „pierwszą babcią" była aktorka Mieczysława Ćwiklińska, która w 1964 r. obchodziła 85. urodziny i dostała tort z napisem „Dla Babci" – relacje prasowe różnią się jednak w szczegółach, dlatego traktujmy to jako anegdotę, a nie pewny początek święta (źródła różnią się też co do gazety i roku). Dzień Dziadka dołączył później.

Starsze osoby mają też święto międzynarodowe: **1 października** – Międzynarodowy Dzień Osób Starszych, ustanowiony przez Zgromadzenie Ogólne ONZ w 1990 r.

W 2027 r. 21 stycznia to czwartek, a 22 stycznia – piątek. Uwaga: ferie zimowe 18–31 stycznia 2027 r. mają województwa: dolnośląskie, łódzkie, opolskie, podkarpackie, podlaskie i śląskie. Szkoły z tych województw mogą zorganizować zajęcia przed feriami (np. 14–15 stycznia) albo po powrocie (1–2 lutego), z życzeniami „na spóźniony Dzień Babci i Dziadka". Pozostałe województwa mają ferie w lutym.

Nie każdy ma dziadków. Babcie i dziadkowie bywają daleko, w konflikcie z rodziną albo już nie żyją. Dlatego w materiale mówimy o „bliskiej starszej osobie" – może nią być sąsiadka, ciocia, opiekun, trener, pani z biblioteki.

Wskazówki dla nauczyciela

Przygotowanie

- Wydrukuj karty pracy (po jednej dla każdego dziecka), laurki (po jednej i kilka zapasowych) i karteczki z zabawami. Planszę quizu wydrukuj w A3 albo pokaż na tablicy.
- Przygotuj „skrzynię skarbów": 4–6 przedmiotów z dawnych lat albo ich zdjęć (bączek, skakanka, kapsle, klasy narysowane kredą, gumowa piłka, drewniane klocki). Przedmioty możesz pożyczyć z biblioteki, świetlicy albo od współpracowników.
- Termin: czwartek 21 albo piątek 22 stycznia 2027 r. Jeśli twoje województwo ma wtedy ferie (dolnośląskie, łódzkie, opolskie, podkarpackie, podlaskie, śląskie), przeprowadź zajęcia 14–15 stycznia albo 1–2 lutego.
- W klasie I dzieci uzupełniają karty rysunkiem i pojedynczymi wyrazami; nauczyciel czyta polecenia głośno.
- Laurkę dzieci kończą na zajęciach plastycznych tego samego dnia (ok. 20 minut). Nie wysyłamy jej „do zrobienia".

Zasady, które chronią dzieci

- **Bez nagród, punktów i rankingów.** Nie wybieramy „najpiękniejszej laurki" ani „najlepszego wywiadu". Doceniamy konkretnym słowem, np. „Widzę, że w twojej laurce są słowa, które ktoś na pewno zapamięta".
- **Prawo do „pas".** W każdej rundce można nic nie mówić. Nikt nie musi czytać na głos ani pokazywać swojej pracy.
- **Bliska starsza osoba.** Nikt nie musi mówić o swojej rodzinie. Laurkę, życzenia i pytania można przygotować dla babci, dziadka albo dla dowolnej bliskiej starszej osoby – także takiej, której już nie ma (wtedy laurka zostaje na pamiątkę). Nie pytamy: „Gdzie mieszkają twoi dziadkowie?", „Ilu masz dziadków?".

- **Żałoba i trudne sytuacje.** Dziecko może się wzruszyć albo posmutnieć. Pozwól mu odejść na chwilę z pracy, zaproponuj inną osobę, dla której zrobi laurkę, i porozmawiaj z nim po zajęciach. Wcześniej warto zapytać rodziców lub pedagoga, czy w klasie są dzieci w żałobie albo w pieczy zastępczej.
- **Bez zadań do wykonania poza szkołą.** Rozmowa z babcią czy dziadkiem to wyłącznie propozycja dla chętnych. Wszystko, co jest częścią zajęć, uczniowie robią w szkole – także rozmowę z gościem zaproszonym na lekcję.
- **Gdy uczeń powie o krzywdzie** albo trudnej sytuacji w rodzinie, wysłuchaj go po zajęciach i postępuj według szkolnych standardów ochrony małoletnich, we współpracy z pedagogiem lub psychologiem szkolnym.

Goście i zdjęcia

- **Gość w klasie.** Seniora zapraszasz za zgodą dyrekcji, wcześniej uzgadniasz z nim temat i czas (ok. 20 minut). Gość nie musi być niczyim dziadkiem – może to być emerytowany nauczyciel, członek uniwersytetu trzeciego wieku albo klubu seniora. Ustal, czy gość zgadza się na zdjęcia.
- Fotografujemy ręce, laurki i plakaty albo ujęcia ogólne. Zdjęcia z twarzami szkoła publikuje tylko za zgodą rodziców uczniów oraz gości (art. 81 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych).
- Uczniowie nie robią zdjęć telefonami – od 1 września 2026 r. uczniowie szkół podstawowych nie korzystają z telefonów na terenie szkoły (wyjątki określa ustawa). Zdjęcia robi nauczyciel sprzętem szkoły.

Ocenianie

- Zajęć nie oceniamy stopniami. Karty sprawdzamy razem z dziećmi – służą do rozmowy.

PIERWSZA ŁAWKA

SCENARIUSZ ZAJĘĆ · 45 MINUT · KLASY I–III

Skarby od starszych. Czego mogę nauczyć się od babci, dziadka i innych bliskich starszych osób?

Pytanie, wokół którego toczą się zajęcia: **Jakie skarby mają dla nas starsi ludzie?** (Podpowiedź na koniec: nie złoto, tylko to, co umieją i pamiętają).

Zajęcia	edukacja wczesnoszkolna – zajęcia zintegrowane (edukacja społeczna, polonistyczna, plastyczna, wychowanie fizyczne), zaczynane i kończone w kręgu
Klasy	I–III (klasa I – podstawa z 2026 r., klasy II–III – podstawa z 2017 r.)
Temat	**Skarby od starszych. Czego mogę nauczyć się od babci, dziadka i innych bliskich starszych osób?**
Czas	45 minut
Metody	rozmowa w kręgu, pokaz przedmiotów, zabawa ruchowa, praca plastyczna
Formy pracy	cała klasa w kręgu, praca w parach, praca indywidualna
Środki	skrzynia z dawnymi zabawkami lub ich zdjęciami, laurki do złożenia, karty pracy, kredki

Cel ogólny

Uczeń wie, kiedy obchodzimy Dzień Babci i Dziadka, poznaje dawne zabawy i przygotowuje życzenia dla bliskiej starszej osoby.

Cele operacyjne – uczeń po zajęciach:

- podaje daty Dnia Babci i Dnia Dziadka (A),
- porównuje dawne i dzisiejsze zabawy i zabawki (B),
- wymienia, czego może nauczyć się od starszych i czego może ich nauczyć (C),
- pisze krótkie życzenia ze zwrotami grzecznościowymi (D).

Zabawa podwórkowa

„Raz, dwa, trzy, Baba Jaga patrzy!” Jedna osoba stoi odwrócona pod ścianą i mówi głośno te słowa. W tym czasie reszta idzie w jej stronę. Na słowie „patrzy!” odwraca się – kto się rusza, wraca na start. Kto pierwszy dotknie ściany, zostaje kolejną „Babą Jagą”. Zabawa trwa 5 minut, w sali albo na korytarzu. Kto nie chce biegać, może liczyć i pilnować zasad.

Pytania do rozmowy (z przykładowymi odpowiedziami)

- Czego nauczyłeś się / nauczyłaś się od starszej osoby? *(wiązać buty, piec ciasto, grać w warcaby, łowić ryby, nazw ptaków)*
- Czego ty możesz nauczyć starszą osobę? *(nowej piosenki, zabawy, gry)*
- Co czuje babcia albo dziadek, gdy dostaje laurkę? *(radość, wzruszenie, że ktoś o nich pamięta)*

Przebieg zajęć

Czas	Faza	Co robi nauczyciel	Co robią uczniowie
0–5 min	Krąg i rundka	• Zaprasza do kręgu. Przypomina zasady: mówi jedna osoba, można powiedzieć „pas”. • Mówi: „21 stycznia to Dzień Babci, a 22 – Dzień Dziadka. Ale świętować możemy z każdą bliską starszą osobą”. • Rundka: „Znam starszą osobę, która umie…”.	• Kończą zdanie (bez imion i bez mówienia o rodzinie, jeśli nie chcą) albo mówią „pas”.
5–13 min	Skrzynia skarbów	• Wyjmuje kolejno przedmioty ze skrzyni (tekst w scenariuszu). Pyta, do czego służyły.	• Zgadują, oglądają, próbują zakręcić bączkiem. • Mówią, czym bawią się dziś.
13–19 min	Zabawa sprzed lat	• Prowadzi zabawę „Raz, dwa, trzy, Baba Jaga patrzy!”.	• Bawią się; chętni liczą i pilnują zasad.
19–27 min	Dawniej i dziś	• Rozdaje kartę „Dawniej i dziś”. Czyta polecenia. Omawia.	• W parach rozwiązują zadania.
27–33 min	Czego uczę się od starszych	• Zadaje pytania do rozmowy (lista w scenariuszu). Zapisuje na tablicy dwie kolumny: „Uczę się od starszych” i „Mogę nauczyć starszych”.	• Podają pomysły. Rozwiązują zadanie 1 z karty „Czego uczę się od starszych”.
33–42 min	Życzenia z serca	• Rozdaje kartę „Życzenia z serca”. Pokazuje, jak zbudować życzenia: zwrot, życzenie, podpis. • Przypomina: życzenia mogą być dla babci, dziadka albo innej bliskiej starszej osoby.	• Układają życzenia z rozsypanki, potem piszą własne (klasa I – rysują i podpisują).
42–45 min	Podsumowanie w kręgu	• Wraca do pytania: „Jakie skarby mają dla nas starsi?”.	• Kończą zdanie: „Od starszych mogę dostać…” (np. czas, opowieść, umiejętność) albo mówią „pas”.

CO JESZCZE JEST W ŚRODKU

Dzień Babci i Dziadka – scenariusz zajęć „Skarby od starszych”, laurka, quiz i karty pracy, klasy 1–3

Podgląd pokazał 5 z 16 stron. Pełna wersja: 16 stron A4, PDF do druku i DOCX do edycji.

- w skrócie o święcie i terminach w 2027 r. (z terminami zastępczymi dla województw z feriami 18–31 stycznia)
- scenariusz minuta po minucie, klasowa akcja „Podwórko sprzed lat” i quiz dla całej klasy
- laurka do złożenia, karteczki z zabawami podwórkowymi, karty pracy z kluczem
- wariant „bliska starsza osoba” i wskazówki na trudne sytuacje – żadne dziecko nie musi mówić o swojej rodzinie

Kup pełną wersję – plik od razu na e-mail

pierwszalawka.pl/material/dzien-babci-i-dziadka-scenariusz-i-karty-pracy-klasy-1-3